
OBSAH

Úvod	9
1 Klastř jako nástroj regionální politiky	13
1.1 Regionální rozvoj	13
1.2 Regionální politika ČR	14
1.2.1 Cíle a nástroje regionální politiky	15
1.2.2 Regiony ČR	16
1.2.3 Oblasti podpory a aktéři regionálního rozvoje	20
1.2.4 Nástroje ekonomického rozvoje	22
1.2.5 Regionální systémy inovací	23
1.2.6 Význam znalostí a inovací pro regionální rozvoj	24
1.3 Konkurenceschopnost regionů	26
1.4 Formy vzájemné spolupráce v regionu	28
1.4.1 Síťové podnikání	31
1.4.2 Řetězení a spolupráce podniků	34
1.5 Průmyslové klastry	36
1.5.1 Průmyslové klastry v historickém vývoji ekonomické teorie	36
1.5.2 Definice	39
1.5.3 Subjekty integrované v klastru	44
1.5.4 Model konkurenční výhody	46
1.6 Vznik a vývoj průmyslových klastrů	50
1.6.1 Iniciace vzniku klastrů	54
1.6.2 Životní cyklus klastrů	55
1.7 Efektivní fungování průmyslových klastrů	59
1.7.1 Společné aktivity členů klastrů	61
1.7.2 Pozitivní přínosy efektivně fungujících klastrů	64
1.7.3 Financování společných činností	66
2 Průmyslové klastry v ČR a SR	69
2.1 Ekonomický růst a rozvoj EU v kontextu průmyslových klastrů	69
2.2 Klastry v České republice	71
2.2.1 Strategický rámec klastrové politiky ČR	71

2.2.2	Institucionální rámec klastrové politiky ČR	77
2.2.3	Proces vzniku klastrů v ČR	78
2.2.4	Současné klastry v České republice	81
2.2.5	Financování klastrové politiky	85
2.2.6	Hodnocení efektivnosti fungování českých klastrů ...	86
2.3	Klastry ve Slovenské republice	88
2.3.1	Společensko-politický kontext vzniku prvních klastrů	89
2.3.2	Legislativní rámec klastrové politiky	90
2.3.3	Institucionální rámec klastrové politiky	93
2.3.4	Strategický rámec klastrové politiky	98
2.3.5	Současné klastry na území SR a perspektivy klastrových iniciativ	99
3	Metodika identifikace průmyslových klastrů	105
3.1	Charakteristika přístupů k identifikaci průmyslových klastrů	107
3.2	Metody identifikace odvětví vhodných pro vznik klastrů ...	110
3.2.1	Kvantitativní metody	114
3.2.1.1	<i>Koeficienty lokalizace a specializace</i>	114
3.2.1.2	<i>Giniho koeficient lokalizace</i>	115
3.2.1.3	<i>Input-output analýza</i>	116
3.2.1.4	<i>Ellison-Glaeser index aglomerace</i>	124
3.2.1.5	<i>Shift-share analýza</i>	131
3.2.2	Kvalitativní metody	138
3.2.3	Kombinované metody	142
3.2.3.1	<i>Metoda analýzy konkurenční výhody</i>	142
3.2.3.2	<i>Statistická identifikace klastrů</i>	147
3.2.4	Další moderní metody	151
3.2.4.1	<i>Maurel-Sédillot index</i>	152
3.2.4.2	<i>Nová geografická metoda</i>	152
4	Aplikace vybraných metod v regionech ČR – případové studie	155
4.1	Input-output metoda na národní úrovni ČR	155
4.1.1	Meziodvětvové zpětné vazby	156
4.1.2	Teoretický výpočet MZV	156
4.1.3	Praktický výpočet MZV	157
4.1.4	Zhodnocení a doporučení	159
4.1.5	Použitelnost pro klastry	161

4.2	Aplikace Ellison-Glaeser indexu v kraji Vysočina	162
4.2.1	Stručná socioekonomická charakteristika kraje Vysočina	162
4.2.2	Analýza průmyslových odvětví zvolenou metodou	164
4.2.2.1	<i>Automobilový průmysl</i>	165
4.2.2.2	<i>Kovozpracující průmysl</i>	166
4.2.2.3	<i>Strojírenský průmysl</i>	168
4.2.2.4	<i>Potravinářský průmysl</i>	169
4.2.2.5	<i>Dřevozpracující průmysl</i>	171
4.2.2.6	<i>Přehled výsledků analýz</i>	172
4.2.3	Použitelnost metody v praxi	172
4.3	Aplikace shift-share analýzy v Královéhradeckém kraji ...	174
4.3.1	Stručná socioekonomická charakteristika Královéhradeckého kraje	174
4.3.2	Metodika aplikace metody ve zvoleném regionu ...	174
4.3.2.1	<i>Výpočet koeficientů Shift-share</i>	175
4.3.2.2	<i>Přehled výsledků analýzy</i>	179
4.3.3	Použitelnost metody v praxi	180
4.4	Aplikace statistické identifikace klastrů v Jihomoravském kraji	180
4.4.1	Stručná socioekonomická charakteristika Jihomoravského kraje	181
4.4.2	Analýza klastrů a jejich iniciativ	183
4.4.2.1	<i>Geografický rozsah</i>	183
4.4.2.2	<i>Konkurenceschopnost</i>	184
4.4.2.3	<i>Inovační kapacita</i>	187
4.4.2.4	<i>Klastrové iniciativy a klastry</i>	190
4.4.2.5	<i>Rekapitulace výsledků analýzy</i>	191
4.4.3	Použitelnost metody v praxi	193
4.5	Aplikace CAA v Pardubickém kraji	194
4.5.1	Stručná socioekonomická charakteristika Pardubického kraje	194
4.5.2	Metodika aplikace CAA metody	196
4.5.3	Rekapitulace výsledků analýzy	202
4.5.4	Použitelnost metody v praxi	203
5	Závěry analýz a doporučení	205
5.1	Komparace použitelnosti popsaných metod pro analýzy vzniku odvětví vhodných pro vznik klastrů ...	205

5.2 Doporučená metodika vzniku klastru v regionu	212
Závěr	215
Seznam literatury	217
Přílohy	228
Příloha A. Průměrný počet zaměstnanců v národním hospodářství podle odvětví (oddíly OKEČ 1995–2007)	229
Příloha B. Průměrný evidenční počet zaměstnanců podle odvětví OKEČ v Královéhradeckém kraji 2003–2005	231
Příloha C. Průměrný evidenční počet zaměstnanců podle odvětví OKEČ v Královéhradeckém kraji 2005–2007	232
Příloha D. Seznam kódů produkčních odvětví použitých v tabulkách SIOT	233
Příloha E. Data poskytnutá z úřadů práce	234
Příloha F. Seznam klastrů na území ČR (k 25. 1. 2006)	245